

dure bedoeld in de artikelen 111 tot 120 van het Wetboek der successierechten, worden bijgevolg art. 10 en 11 van de Grondwet geschonden door die artikelen 119 en 120.

Het feit dat de controleschatting beoogt de belangen van de Schatkist te vrijwaren is geen voldoende verantwoording om in een dergelijke van het gemene recht afwijkende behandeling te voorzien: die belangen mogen de burgers niet op discriminerende wijze bezwaren.

HOF VAN CASSATIE

1e KAMER – 28 MAART 2003

Voorzitter: de h. Verougstraete

Rapporteur: de h. Dirix

Openbaar ministerie: de h. Thijs

Advocaten: mrs. Geinger en Verbist

Dwangsom – Strafzaken – Verbeurte – Betekening van arrest dat het cassatieberoep verwerpt

Indien in strafzaken een cassatieberoep is ingesteld tegen een arrest van het hof van beroep dat een dwangsom oplegt, kan de dwangsom slechts worden verbeurd vanaf de betekening aan de schuldenaar van het arrest dat het cassatieberoep verwerpt.

Vlaamse Gewest t/ J.

Conclusie van advocaat-generaal met opdracht D. Thijs

1. Bij vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Hasselt van 8 december 1992 werd verweerder, wegens een stedenbouwkundige overtreding veroordeeld tot herstel van de plaatsen in de vorige staat, op straffe van een dwangsom van 10.000 fr. per dag. In beroep bevestigde het Hof van Beroep te Antwerpen bij arrest van 16 november 1994 dit vonnis en oordeelde verder nog dat de termijn van een jaar waarbinnen de plaats in zijn oorspronkelijke staat diende hersteld te zijn, inging vanaf de datum waarop het arrest kracht van gewijsde zal hebben.

Verweerder stelde tegen dit arrest cassatieberoep in, dat door uw Hof werd verworpen bij arrest van 11 april 1995.

Eiser liet op 30 mei 1996 het arrest van het Hof van Beroep betekenen aan verweerder, terwijl het cassatiearrest hem niet werd betekend.

In beroep tegen de beschikking van de beslagrechter van 11 mei 1999 oordeelde het Hof van Beroep te Antwerpen bij het thans bestreden arrest «dat de dwangsom *in casu* (...) niet kon verbeuren voordat het arrest van 11 april 1995 van het Hof van Cassatie aan (verweerder) werd betekend». Daar eiser «niet aantoonde dat een dergelijke betekening plaatsvond, (zijn) de door (eiser) bij het bestreden bevel en beslag opgevorderde dwangsommen niet verschuldigd».

2. Het *eerste middel* van eisers voorziening betreft de vraag naar de draagwijdte van art. 1385bis, derde lid, Ger. W., dat bepaalt dat de dwangsom niet kan worden verbeurd voor de betekening van de uitspraak waarbij zij is vastgesteld.

Eiser voert aan dat het Hof van Beroep, door te oordelen dat de dwangsom eerst kan worden verbeurd vanaf de betekening van het cassatiearrest (waarbij de voorziening

ingesteld in strafzaken tegen het arrest waarbij door de strafrechter een dwangsom werd verbonden aan de door hem opgelegde herstelmaatregel, wordt verworpen) aan de wet een voorwaarde toevoegt die deze niet bevat.

Art. 1385bis, derde lid, Ger. W. heeft een dubbele doelstelling. Enerzijds heeft de betekening tot doel te voorkomen dat de dwangsom zou kunnen worden verbeurd ten gevolge van een aan de debiteur onbekende uitspraak. Anderzijds wordt door de betekening aan de zijde van de schuldenaar iedere twijfel weggenomen over het feit dat de schuldeiser aanspraak maakt op de nakoming van de hoofdveroordeling (E. Dirix, «Executieproblemen met betrekking tot de dwangsom», in *De dwangsom*, Jura Falconis Libri, 1998, 44).

Nu de dwangsom een executiemiddel uitmaakt, impliceert de verbeuring van de dwangsom een uitvoerbare rechterlijke veroordeling. Zulks impliceert dat, ingeval de gedwongen tenuitvoerlegging van de hoofdverbintenis is geschorst, de dwangsom derhalve niet verbeurd kan worden (Benelux-Gerechtshof, 5 juli 1985, nr. A 84/3, R.W. 1985-86, 929: «Overwegende dat (...) de dwangsom slechts verschuldigd wordt wanneer de veroordeling voor gedwongen uitvoering vatbaar is; dat er derhalve voor dit dwangmiddel geen plaats is wanneer de tenuitvoerlegging is geschorst»).

Daarbij komt dat in strafzaken het instellen van cassatieberoep schorsende werking heeft. Krachtens art. 373 Sv., is de tenuitvoerlegging van het arrest van het Hof van Beroep geschorst indien er een voorziening tot cassatie is ingesteld, tot de ontvangst van het arrest van het Hof van Cassatie, behoudens in geval van manifest niet ontvankelijk cassatieberoep (Cass., 19 april 1994, *Arr. Cass.* 1994, nr. 186).

Hieruit volgt derhalve dat de dwangsom niet verbeurd kan worden wanneer cassatieberoep is ingesteld tegen het arrest waarbij de dwangsom wordt opgelegd.

Eens dat het cassatieberoep is verworpen, wordt de gedwongen tenuitvoerlegging van de hoofdveroordeling opnieuw mogelijk.

Verweerder in cassatie voert in zijn memorie van antwoord terecht aan dat in dat geval een hernieuwde betekening vereist is.

Geargumenteed wordt dat deze betekening opnieuw voormelde dubbele doelstelling heeft, namelijk de schuldenaar erop te wijzen, enerzijds dat de schuldeiser aanspraak maakt op nakoming van de hoofdveroordeling, en anderzijds dat de hoofdveroordeling opnieuw voor gedwongen tenuitvoerlegging vatbaar is en dat derhalve de schorsing beëindigd is.

Dit standpunt is tevens in overeenstemming te brengen met het arrest van het Benelux-Gerechtshof van 12 mei 1997 waarin het volgende wordt geoordeeld: «Indien de rechter in eerste aanleg aan een door hem uitgesproken hoofdveroordeling tot betaling van een dwangsom heeft verbonden en vervolgens de rechter in hoger beroep de aan de veroordeelde partij betekende uitspraak van de rechter in eerste aanleg waarvan de nog niet voltooide tenuitvoerlegging door het hoger beroep was geschorst heeft bekrachtigd, brengt het bepaalde in art. 1, derde lid, van de Eenvormige Wet mee dat de bekrachtigde uitspraak opnieuw, tezamen met de uitspraak in hoger beroep, aan de veroordeelde partij moet worden betekend alvorens (opnieuw) dwangsommen kunnen worden verbeurd.» (*R.W.* 1997-98, 71).

In een noot onder dat arrest schrijft H.J. Sniijders: «Duidelijk is nu dat ingeval de verbeurte van dwangsommen wordt verhinderd door schorsing van de executie wegens instelling van een gewoon rechtsmiddel tegen de rechterlijke uitspraak waarbij de dwangsommen zijn opgelegd, de rechterlijke bevestiging van die uitspraak dat kan zijn een bekrachtiging door de appèlrechter of door de rechter in een verzetprocedure, maar ook de verwerping van een cassatieberoep eveneens moet worden betekend en wel tezamen met (andermaal) de uitspraak waarbij de dwangsommen zijn opgelegd, willen deze (andermaal) gaan lopen» (N.J. 1998, p. 1656, nr. 296). De mening van H.J. Sniijders wordt bijgetreden in Burgerlijke rechtsvordering, art. 611a, Deventer, Kluwer, II.5 1307, waarin wordt gesteld: «Het arrest betrof weliswaar een geval waarin door de veroordeelde hoger beroep werd ingesteld, doch het geldt, zo dunkt mij, evenzeer voor andere gevallen waarin een rechterlijke uitspraak, waarbij dwangsommen zijn opgelegd, wordt bevestigd. In dat verband kan bijv. worden gedacht aan de bekrachtiging in een verzetprocedure of de verwerping van een cassatieberoep.»

Ook in de Belgische rechtsleer wordt dit standpunt verdedigd (E. Dirix en K. Broeckx, *Beslag*, in *A.P.R.*, Gent-Leuven, Story-Scientia, 2001, 53; E. Dirix, «Executieproblemen met betrekking tot de dwangsom», in *De dwangsom*, Jura Falconis Libri, 1998, Leuven, Acco, 41: «Buitengewone rechtsmiddelen hebben geen schorsende werking op de uitvoerbare kracht. In strafzaken heeft een cassatieberoep daarentegen een schorsende werking. Wordt de dwangsom opgelegd door de strafrechter, dan kan de dwangsom niet verbeuren wanneer tegen die beslissing cassatieberoep werd ingesteld. De dwangsom kan in dat geval eerst worden verbeurd vanaf de betekening van het cassatiearrest.» De auteur verwijst hierbij naar het vonnis van de Besl. Brugge 10 mei 1994, *R.W.* 1995-1996, 206 en naar Brussel 25 april 1991, *J.T.* 1991, 771).

Het principe dat in het arrest van het Benelux-Gerechts-hof van 12 mei 1997 werd vastgesteld, moet derhalve ook op de huidige zaak worden toegepast. De betekening van het arrest waarin het cassatieberoep werd verworpen, is noodzakelijk opdat de schuldenaar met zekerheid zou weten dat de schorsing van de tenuitvoerlegging is opgeheven en dat derhalve aan alle voorwaarden voor de gedwongen tenuitvoerlegging van de hoofdveroordeling is voldaan.

Eiser werpt terzake op dat verweerder, van wie het cassatieberoep uitging, niet kan beweren van het resultaat van die procedure onwetend te zijn. Dit standpunt kan niet worden gevolgd, omdat ook in de zaak die aan het Benelux-Gerechts-hof werd voorgelegd, betekening van het arrest noodzakelijk werd geacht, ofschoon het de schuldenaar was die hoger beroep had ingesteld tegen het vonnis waarbij de dwangsom werd vastgesteld.

Door te oordelen dat de dwangsom te dezen niet kon verbeuren alvorens het cassatiearrest van 11 april 1995 aan verweerder werd betekend, hebben de appelrechters een juiste toepassing gemaakt van art. 1385*bis*, derde lid, Ger. W., zodat eisers grief terzake niet kan aangenomen.

3. De overige onder het eerste en tweede middel aangevoerde grieven formuleren geen zelfstandige kritiek, maar zijn volkomen afgeleid uit de vergeefs aangevoerde schending van art. 1385*bis*, derde lid, Ger. W., omdat zij uitgaan uit van de veronderstelling als zou de betekening van het

cassatiearrest van 11 april 1995 niet vereist zijn, *quod non* (cf. *supra*).

Besluit: Verwerping.

Arrest

I. Bestreden beslissing

Het cassatieberoep is gericht tegen een arrest, op 19 december 2001 gewezen door het Hof van Beroep te Antwerpen.

...

V. Beslissing van het Hof

1. Eerste middel

Overwegende dat luidens art. 1385*bis*, derde lid, Ger. W., dat overeenstemt met art. 1, derde lid, van de Eenvormige Wet, de dwangsom niet kan worden verbeurd vóór de betekening van de uitspraak waarbij ze is vastgesteld;

Overwegende dat, zoals blijkt uit het arrest in de zaak A 96/1 van het Benelux Gerechts-hof van 12 mei 1997, de dwangsom niet wordt verbeurd gedurende de tijd dat wegens het instellen van een rechtsmiddel de gedwongen tenuitvoerlegging van de hoofdveroordeling is geschorst;

Overwegende dat, mede in verband met het belang dat beide partijen er bij hebben dat terzake zo min mogelijk onzekerheden bestaan en nadere geschillen zoveel mogelijk worden voorkomen, uit een en ander volgt dat de betekening mede ertoe strekt de veroordeelde te doen blijken dat naar het oordeel van de schuldeiser aan de eisen voor de gedwongen tenuitvoerlegging van de hoofdveroordeling is voldaan;

Overwegende dat overeenkomstig art. 373 Sv., de tenuitvoerlegging van een arrest van het hof van beroep geschorst is indien er een cassatieberoep is ingesteld;

Dat hieruit volgt dat, in strafzaken, indien een cassatieberoep is ingesteld tegen een arrest van het hof van beroep dat een dwangsom oplegt, de dwangsom slechts kan worden verbeurd vanaf de betekening aan de schuldenaar van het arrest dat het cassatieberoep verwerpt;

Overwegende dat de appèlrechters, door te oordelen dat de dwangsom niet kon worden verbeurd alvorens het arrest van het Hof van Cassatie van 11 april 1995 aan verweerder werd betekend, hun beslissing naar recht verantwoordt;

Overwegende voor het overige dat het middel afgeleid is uit de vergeefs aangevoerde schending van art. 1385*bis*, derde lid, Ger. W.;

Dat het middel niet kan worden aangenomen;

...

NOOT – *Dwangsom en het betekeningvereiste bij cassatie in strafzaken*

Het geannoteerde arrest beantwoordt de vraag of de betekening van een arrest van het Hof van Cassatie waarin het cassatieberoep wordt verworpen tegen een arrest van een hof van beroep waarin – in een strafzaak – een dwangsom wordt opgelegd, vereist is voor de verbeurte van de dwangsom.

Zolang de uitvoerbaarheid van een rechterlijke uitspraak is geschorst, kan geen dwangsom worden verbeurd (Be-

nelux-Hof 12 mei 1997, *R.W.* 1997-98, 71, met conclusie van procureur-generaal Th. B. Ten Kate, *err.*, 1997-98, 416 en *N.J.* 1998, nr. 296; Benelux-Hof 5 juli 1985, *R.W.* 1985-86, 929, met conclusie van procureur-generaal E. Krings en *N.J.* 1986, nr. 19, met conclusie van procureur-generaal E. Krings en noot W.H.H.).

De vraag rijst dan of de *uitspraak* van een arrest van het Hof van Cassatie volstaat opdat de in het (tevergeefs bestreden) arrest van het hof van beroep opgelegde dwangsom kan worden verbeurd. Het antwoord is negatief, om de volgende redenen.

Ingevolge het betekenisvereiste neergelegd in art. 1385*bis*, derde lid, Ger. W. kan een dwangsom niet worden verbeurd vóór de betekening van de uitspraak waarbij zij is vastgesteld (meer daarover: K. Wagner, «Geen dwangsom kan worden verbeurd vóór de betekening van de uitspraak waarbij zij is vastgesteld, doch een ingebrekestelling, aanmaning of bevel is geenszins vereist», (noot onder Gent 26 juni 2001), *A.J.T.* 2001-02, 459).

De bewoordingen van art. 1385*bis*, derde lid, Ger. W., volstaan op zichzelf nog niet om de vraag die aan de orde is te kunnen beantwoorden, omdat in het beoogde geval het arrest van het Hof van Cassatie als zodanig niet de uitspraak is waarbij de dwangsom is vastgesteld.

Indien de rechter in eerste aanleg aan een door hem uitgesproken hoofdveroordeling een dwangsom heeft verbonden en vervolgens de rechter in hoger beroep de aan de veroordeelde partij betekende uitspraak in eerste aanleg – waarvan de nog niet voltwoide tenuitvoerlegging door het hoger beroep was geschorst – heeft bekrachtigd, brengt het betekenisvereiste volgens het Benelux-Gerechtshof mee dat de bekrachtigde uitspraak opnieuw, samen met de uitspraak in hoger beroep, aan de veroordeelde moet worden betekend alvorens (opnieuw) dwangsommen kunnen worden verbeurd (Benelux-Hof 12 mei 1997, *R.W.* 1997-98, 71, met conclusie van procureur-generaal Th. B. Ten Kate, *err.*, 1997-98, 416 en *N.J.* 1998, nr. 296).

De betekening is er niet enkel op gericht de gewezen beslissing ter kennis te brengen van de veroordeelde. Zij strekt er in de eerste plaats toe de veroordeelde mede te delen dat de partij die de veroordeling verkreeg erop staat dat zij wordt uitgevoerd (E. Dirix, «Executieproblemen met betrekking tot de dwangsom» in Jura Falconis (red.), *De dwangsom*, Leuven, Jura Falconis Libri, 1999, (37) 44). Indien een partij een in eerste aanleg gewezen uitspraak liet betekenen, vereist de rechtszekerheid dat de bevestigende uitspraak in hoger beroep ook wordt betekend opdat (opnieuw) dwangsommen kunnen worden verbeurd (K. Wagner, *Dwangsom*, in *A.P.R.*, Mechelen, Kluwer, 2003, p. 94, nr. 96). Het is niet omdat een schuldeiser na een uitspraak in eerste aanleg overgaat tot betekening, dat hij na een uitspraak in hoger beroep er nog steeds op aandringt dat de veroordeling wordt uitgevoerd.

In het besproken arrest worden dezelfde principes toegepast op de cassatieprocedure in strafzaken. In strafzaken heeft het cassatieberoep, zoals bekend, schorsende werking (art. 373 Sv.). Als men de logica zoals die blijkt uit de rechtspraak van het Benelux-Gerechtshof toepast op de cassatieprocedure in strafzaken, doet men er echter goed aan om in het beoogde geval niet enkel het arrest van het Hof van Cassatie te betekenen, maar tegelijk ook het tevergeefs bestreden arrest van het hof van beroep (opnieuw)

te laten betekenen. Een geval waarin de nieuwe betekening van de bestreden beslissing *niet* vereist is opdat dwangsommen kunnen worden verbeurd (zie de opsomming bij: K. Wagner, *o.c.*, p. 96, nr. 97), kan zich in de cassatieprocedure bij hypothese nooit voordoen, in het licht van de opdracht van het Hof van Cassatie. Wanneer bijvoorbeeld in eerste aanleg geen dwangsom werd uitgesproken en enkel het hof van beroep een dwangsom oplegt, is het evident dat, na een appèlprocedure, de betekening van het arrest volstaat, zonder nieuwe betekening van de bestreden beslissing. In zo'n geval weet de veroordeelde aan de hand van het arrest exact wat hem te doen staat, zonder nog te moeten teruggrijpen naar de eerste beslissing. Wanneer de appèlrechter zich daarentegen in het dispositief ertoe beperkt het hoger beroep af te wijzen, weet de veroordeelde in vele gevallen enkel aan de hand van de eerste beslissing wat hem precies geboden of verboden wordt.

Op het eerste gezicht kan het overbodig lijken om een reeds betekend arrest van een hof van beroep *opnieuw* te laten betekenen, samen met het verwerpingsarrest van het Hof van Cassatie, maar dat vereiste – voortvloeiend uit de rechtspraak van het Benelux-Gerechtshof – is wel degelijk nuttig. Immers, uit de tekst van het verwerpingsarrest zal de veroordeelde vaak, en wellicht meestal, niet kunnen afleiden wat van hem precies wordt verlangd. Dat laatste ligt vervat in het dispositief van de bestreden beslissing die de dwangsom oplegt. Die beslissing werd bij hypothese reeds betekend (als dat niet het geval is, volstaat de betekening van het verwerpingsarrest alleszins niet opdat dwangsommen verbeurd kunnen worden), maar die betekening kan gemakkelijk al enkele jaren geleden gebeurd zijn. Om nutteloze discussie en twijfel zoveel mogelijk uit te sluiten (tijdsverloop en de bewaring van documenten zijn natuurlijke vijanden), is een nieuwe betekening van het bestreden arrest nuttig. Strikt gezien ging het arrest van het Benelux-Gerechtshof van 12 mei 1997 (cf. *supra*) over een eerste aanleg, gevolgd door een appèlprocedure, zodat men twijfel zou kunnen opperen nopens de kwestie of uit dat arrest wel op dwingende wijze voortvloeit dat na een cassatieprocedure in strafzaken de (nieuwe) betekening van het bestreden arrest vereist is. Het wil ons voorkomen dat de nieuwe betekening van het bestreden arrest na een cassatieprocedure in strafzaken inderdaad vereist is: door de schorsende werking van het cassatieberoep en door de omstandigheid dat de veroordeelde uit het verwerpingsarrest meestal niet zal kunnen afleiden wat nu van hem precies wordt verlangd, is de situatie geheel vergelijkbaar met wat in het arrest van 12 mei 1997 werd beoogd. De inspanning van de nieuwe betekening is in de praktijk niet zeer groot, aangezien men toch al een exploit moet laten betekenen om het verwerpingsarrest te betekenen, zodat het bestreden arrest eenvoudigweg aan hetzelfde exploit gehecht kan worden.

Als men de – geheel verdedigbare – logica van het Benelux-Gerechtshof consequent volgt, zal voor de (nieuwe) verbeurde van de dwangsom na een cassatieprocedure in strafzaken de betekening (*c.q.* nieuwe betekening) vereist zijn van: ten eerste, het arrest van het Hof van Cassatie, ten tweede, de in cassatie tevergeefs bestreden beslissing van de appèlrechter, én, ten derde – in het geval waarin enkel aan de hand van de bewoordingen van het dispositief van de eerste beslissing door de veroordeelde kan worden uitgemakkt wat van hem precies wordt verlangd – de in eerste

aanleg gewezen beslissing. Of anders gezegd: wanneer het gaat om een geval waarin, als het een appèlprocedure zou betreffen, de appèlbeslissing én de eerste beslissing (opnieuw) moeten worden betekend opdat (opnieuw) dwangsommen kunnen worden verbeurd (zie de opsomming hieronder), dan moeten na een cassatieprocedure in strafzaken zowel de cassatiebeslissing, de appèlbeslissing als de eerste beslissing worden betekend opdat dwangsommen kunnen worden verbeurd (waarbij duidelijkheidshalve, het «ooit al eens betekend geweest zijn» uiteraard niet volstaat). De verwoording «appèlbeslissing aan de hand waarvan door de veroordeelde kan worden uitgemaakt wat van hem precies wordt verlangd», is eigenlijk een vereenvoudigende samenvatting van de volgende lijst, zijnde de gevallen waarin na een appèlprocedure de betekening van de appèlbeslissing volstaat voor de verbeurde van de dwangsom: (1) In het dictum van de appèlbeslissing is uitdrukkelijk uitgesproken dat de appèlrechter de uitspraak van de eerste rechter op het stuk van de hoofdveroordeling waaraan een dwangsom was verbonden geheel of ten dele hervormt (uitdrukkelijke hervorming van de hoofdveroordeling); (2) Uit het dictum van de appèlbeslissing blijkt onmiskenbaar duidelijk dat de appèlrechter de uitspraak van de eerste rechter op het stuk van de hoofdveroordeling waaraan een dwangsom was verbonden geheel of ten dele hervormt (impliciete hervorming van de hoofdveroordeling); (3) De appèlrechter houdt de hoofdveroordeling van de eerste rechter weliswaar in stand, maar spreekt een nieuwe hoofdveroordeling uit, gekoppeld aan een nieuwe dwangsom of aan dezelfde dwangsom zoals uitgesproken in eerste aanleg (nieuwe hoofdveroordeling en eventueel nieuwe dwangsom); (4) De appèlrechter wijzigt de door de eerste rechter opgelegde dwangsom, uiteraard zonder ze af te schaffen (gewijzigde dwangsom); (5) De appèlrechter legt een dwangsom op, zonder dat in eerste aanleg een dwangsom werd opgelegd, omdat ze niet werd gevorderd of niet toegekend (voor het eerst een dwangsom) (K. Wagner, *o.c.*, p. 96, nr. 97).

Kris Wagner
Advocaat

Assistent Instituut voor Gerechtelijk Recht K.U. Leuven

HOF VAN CASSATIE

1e KAMER – 13 JUNI 2003

Voorzitter: de h. Verougstraete

Rapporteur: de h. Stassijns

Openbaar ministerie: de h. Bresseleers

Advocaten: mrs. Bützler en Verbist

Verjaring – Schuldvordering ten laste van de overheid – Vijfjarige verjaringstermijn – Toepassingsgebied – Buitencontractuele aansprakelijkheidsvordering

De vijfjarige verjaringstermijn bepaald bij art. 100 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit is van toepassing op alle ten bezware van de Staat ontstane schuldvorderingen, waaronder de

vorderingen tot schadevergoeding op grond van de buitencontractuele aansprakelijkheid, wanneer het nadeel en de identiteit van de daarvoor aansprakelijke onmiddellijk kunnen worden vastgesteld.

Vlaamse Gemeenschap t/ L.

I. Bestreden beslissing

Het cassatieberoep is gericht tegen een arrest, op 17 mei 2000 gewezen door het Hof van Beroep te Brussel.

II. Voorgaande rechtspleging

Het Hof heeft op 22 november 2002 een arrest gewezen waarbij een prejudiciële vraag werd gesteld.

Het Arbitragehof heeft op 3 april 2003 de vraag beantwoord.

...

III. Middel

Hieruit volgt dat het hof van beroep zijn beslissing niet wettig rechtvaardigt (schending van art. 10 en 11 van de Grondwet, art. 1, eerste lid, a, van de wet van 6 februari 1970 betreffende de verjaring van schuldvorderingen laste of ten voordele van de Staat en de provinciën, en art. 100, eerste lid, a, van de op 17 juli 1991 gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit).

IV. Beslissing van het Hof

Overwegende dat de vijfjarige verjaringstermijn bepaald bij art. 100 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd bij K.B. van 17 juli 1991, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet schenden in zoverre zij in een vijfjarige verjaringstermijn voorzien voor vorderingen tot schadevergoeding op grond van de buitencontractuele aansprakelijkheid van de overheid wanneer het nadeel en de identiteit van de daarvoor aansprakelijke onmiddellijk kunnen worden vastgesteld;

Overwegende dat het bestreden arrest beslist dat op een dergelijke vordering, gestoeld op art. 1382 B.W., de verjaringstermijn van dertig jaar van toepassing is op grond dat het genoemde art. 1, eerste lid, a, in strijd met de Grondwet;

Dat het middel gegrond is.

NOOT – *De verjaring van buitencontractuele aansprakelijkheidsvorderingen tegen de overheid*

1. Het geschil dat tot bovenstaand arrest heeft geleid, heeft betrekking op een vordering tot schadevergoeding op grond van art. 1382 B.W. wegens het nadeel dat verweerder in cassatie heeft geleden omdat hij ten onrechte niet werd benoemd in het Gemeenschapsonderwijs en omdat de benoeming van een derde door de Raad van State werd vernietigd bij arrest van 24 november 1987.

Het arrest van de Raad van State waarbij de bestuurs-handeling wordt vernietigd gaat retro-actief terug tot op de dag waarop de overheidsbeslissing werd genomen en heeft gezag van gewijsde *erga omnes*.